

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.VI.38.044/2010/11.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Berke és Molnár Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.Berke Barna ügyvéd) által képviselt Kft. felperesnek a dr.Baranyai András jogtanácsos által képviselt Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (1088 Budapest, József krt. 6.) alperes elleni fogyasztóvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében - amely perbe az alperes oldalán pernyertessége előmozdítása érdekében beavatkozott a elnök által képviselt Egyesülete I.r. és a által képviselt II.r. beavatkozó - a Pest Megyei Bíróság 2010. június 8. napján kelt 8.K.27.483/2008/11. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 12., míg a felperes részéről 14. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.K.27.483/2008/11. számú jogerős ítéletét, továbbá az alperes 2008. szeptember 10-én kelt HAJ-3137-3/2008. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

A peres felek és a beavatkozók az elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az az államnak - külön felhívásra - 8.300 (nyolcezer-háromszáz) forint kereseti részilletéket, 18.000 (tizennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási részilletéket, valamint 36.000 (harminchatezer) forint

felülvizsgálati eljárási illetéket.

A le nem rótt 8.200 (nyolcezer-kettőszáz) forint kereseti részilletéket és a 18.000 (tizennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási részilletéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. beavatkozó bejelentése alapján reklámfelügyeleti eljárás indult az elsőfokú hatóságnál, amely 2008. február 10. napján helyszíni ellenőrzést végzett a Kft. szám alatt található élelmiszerüzletében. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az üzlet négy pénztárának kasszája felett dohányterméktároló található, ahonnan az értékesítést a pénztáros végzi. A tárolók eladótér felőli oldalán „Lassabban ég, tovább tart, Longer Lasting, PALL MALL Imagine That”, „Az MSZ ISO 3308.2001. szabványnak megfelelő, laboratóriumi körülmények között végzett mérések adatai alapján a PALL MALL termékcsalád 2007. áprilisáig forgalmazott, nem mentolos King Size variánsainak adataihoz bizonyítva”, „A dohányzás súlyosan károsítja az ön és környezetében élők egészségét” felirat, valamint négyféle PALL MALL cigarettatermék képi ábrázolása látható.

A tárolók pénztár felőli oldalán „PALL MALL 1899-óta a világon, PALL MALL Imagine That, „A dohányzás súlyosan károsítja az Ön és a környezetében élők egészségét” felirat van. A tárolók két keskenyebb oldalán „Pall Mall Imagine That”, A dohányzás súlyosan károsítja az ön és a környezetében élők egészségét felirat, valamint háromféle PALL MALL termék képi ábrázolása látható.

Az elsőfokú hatóság, miután tájékoztatta a felperest az eljárás meginduláról, határozatával a felperes terhére 2.000.000 forint bírságot szabott ki, egyben megtiltotta a jogsértő magatartás további folytatását. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperes megsértette a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) 13. § /1/ bekezdésében foglalt dohánytermék reklámozására vonatkozó tilalmat, mivel a közzétett tájékoztatás nem felelt meg a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában írt termékbemutatásnak, árfeltüntetésnek, továbbá a Grtv. 13/A. § /1/ bekezdésében írtaknak sem, mert nem tartalmazza a dohánytermék árát, valamint a dohányárak nikotin és kátránytartalmát közlő adatokat.

Megállapította, hogy a reklámeszközökön közzétett dohánytermékekkel kapcsolatos feliratok tartalmuknál fogva a dohányárut népszerűsítő, a Grtv. 2. § h/ pontja szerinti gazdasági reklámnak minősülnek. Emellett az elsőfokú hatóság hivatkozott arra is, hogy a reklámot tartalmazó dohányáru tárolók a Grtv. 2. § t/ pontja szerint sajtóterméknek minősülnek. A bírság összege meghatározásakor értékelte a jogsértés súlyát, arra is figyelemmel, hogy a

kifogásolt magatartás a fogyasztói érdekeket hátrányosan érinti, de utalt a dohányzás reklámozásának jogilag tilalmazott és társadalmilag elítélendő voltára is. Mindezekre alapozottan egy visszatartó erejű bírság meghatározását tartotta szükségesnek.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2008. szeptember 10. napján meghozott HAJ-3137-3/2008. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperesi határozat felülvizsgálatát, annak hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozva, hogy a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában található kivételszabály vagylagos feltételként követeli meg a termékbemutatást és az árfeltüntetést. Ezen túlmenően az alperes tévesen minősítette a dohányterméktárolók oldalait sajtóterméknek. A határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályiról szól 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § /1/ bekezdés e/ pontját is sérti, és az alperes teljes körűen nem adott számot a bírságösszegezéséről meghatározó és figyelembe veendő szempontokról.

A megyei bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta, ezért az alperesi határozatot megváltoztatva a reklámbírság összegét 1.500.000 forintra leszállította. Ítélete indokolásában kiemelte, hogy a fogyasztóvédelmi hatóság által feltárt tevékenység tilos dohányáru reklámnak minősül, és nem tartozhat a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában meghatározottak alá, mert a termékbemutatás és árfeltüntetés, mint együttes feltétel jelen esetben nem valósult meg. A reklámot tartalmazó tárolók a tájékoztatással is ellátott nyilvános közlésre szánt technikai eszköz fogalmának megfelelnek, ezért a Grtv. 2. § t/ pontja alapján sajtóterméknek minősülnek. A reklám a Grtv. 13/A. § /1/ bekezdésébe ütközően nem tartalmazta a dohányáru nikotin és kátránytartalmára vonatkozó adatokat.

A bírság mértékének meghatározása kapcsán rámutatott a megyei bíróság arra, hogy a Grtv. 18. § /3/ bekezdésében foglaltak ellenére az eset összes körülményei, a mérlegelés szempontjai teljes körűen nem állapíthatóak meg, mint ahogy azt sem, hogy az eljárás során milyen súlyosító vagy enyhítő körülmények merültek fel.

A jogerős ítélet ellen a felperes és az alperes is felülvizsgálati kérelemmel élt.

A felperes a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelmében foglaltak szerinti megváltoztatását kérte. Állította, hogy a megyei bíróság jogsértő módon állapította meg a Grtv. 13/A. §-ának megsértését, továbbá azt, hogy a vizsgált reklámnak meg kell felelnie a Grtv. 13/A. § /1/ bekezdésében foglaltak szerint a sajtótermékekben közzétett reklámokra előírt tartalmi

követelményeknek. Jogsértő módon értékelte a dohánytermék tárolóját a Grtv. 2. § t/ pontja értelmében sajtóterméknek arra alapítottnak, hogy azt nyilvános közlésre szánt technikai eszköznek minősítette. Hangsúlyozta továbbá, hogy a megyei bíróság a Grtv. 18. § /3/ bekezdésében foglaltakat is megsértette, mert nem a jogsértéssel arányban álló mértékben határozta meg a bírság összegét.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ket. 19. § /5/ bekezdését, a a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339. §-át és a Pp. 221. § /1/ bekezdését. A bírság összegének meghatározása mérlegelési jogkörébe tartozik. Az e körben hozott határozat akkor jogszerű, ha a hatóság a tényállást kellően feltárta, az eljárási szabályokat betartotta és a mérlegelés szempontjairól számot adott, illetve az a határozat indokolásából meg is állapítható. A hatóság a bírság meghatározása során a Grtv. előírásainak megfelelően vette figyelembe a jogsértés körülményeit. Ezen túlmenően előadta, hogy a jogerős ítélet nem tartalmaz olyan konkrét jogszabályi hivatkozást, amelyet a hatóság megsértett volna. A megyei bíróságnak meg kellett volna jelölnie azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amely alapján a határozat a jogszabálysértő volta a jogalap, illetőleg tényállás tekintetében megállapítható.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte abban a vonatkozásban, hogy a megyei bíróság jogszerűen vizsgálhatta a bírság kiszabásának szempontjait.

Az alperes és I.r. beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelmében a felperes felülvizsgálati kérelméhez kapcsolódóan a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

II.r. beavatkozó megszüntetése okán a társadalmi szervezetek nyilvántartásából 2010. április 14. napjával törlésre került.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alkalmazásával tárgyaláson bírálta el.

A felperes felülvizsgálati kérelme részben, míg az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

A Legfelsőbb Bíróság előrebocsátja, hogy a megyei bíróság a tényállást helyesen tárta fel, azonban abból részben téves jogi következtetésre jutott.

A Pp. 275. § /2/ bekezdése értelmében a Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A

felülvizsgálati kérelemben már nem volt vitatott, hogy az adott tevékenység dohányáru tiltott reklámjának minősül, ezért a Legfelsőbb Bíróság e körében megállapítást nem tett.

Kérdésként merült fel ugyanakkor az, hogy a dohányterméktárolók oldalain feltüntetettek kimerítik-e a sajtótermékben közzétett reklám fogalmát. A Grtv. 2. § t/ pontja értelmében e törvény alkalmazásában sajtótermék az időszaki lap egyes lapszámai, a rádió- és televízió műsor, a könyv, a röplap és egyéb szöveges kiadvány - ide nem értve a bankjegyet és az értékpapírt -, a zeneművet, grafikát, rajzot vagy fotót tartalmazó kiadvány, a térkép, a nyilvános közlésre szánt műsoros filmszalag, videokazetta, videolemez, hangszalag és hanglemez, továbbá bármely más, tájékoztatást vagy műsort tartalmazó nyilvános közlésre szánt technikai eszköz.

A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében kifejtette, hogy a dohányárut tároló eszközre kihelyezett tájékoztatás nem tekinthető sajtótermékben, sajtóban vagy szabadtéri reklámhordozón megjelenő reklámnak, ilyennek kizárólag a sajtóban megjelenő reklámot kell érteni. Mindebből következik az is, hogy a felperes által folytatott dohányárut népszerűsítő reklámtevékenységre a Grtv. 13/A. §-ában foglaltak nem alkalmazhatók, az említett jogszabályhely /1/ bekezdésében felhívott szöveget a reklámhordozón nem kell közzétenni. Nem minden „bármely más tájékoztatást tartalmazó nyilvános közlésre szánt technikai eszköz” tekinthető sajtóterméknek, azaz nem ilyen a dohányterméket tároló doboz oldalán található, egyébként gazdasági reklámnak minősülő, az adott termék népszerűsítését szolgáló felirat.

A Legfelsőbb Bíróság e helyütt jegyzi meg, hogy a Pp. 339/A. §-ából fakadóan a jogerős határozat meghozatalakor hatályban volt jogszabályi rendelkezéseket kell a jogvita mikénti eldöntésénél alkalmazni. A bírsághatározat jogszerűségének vizsgálata során az I.r. beavatkozó által kért jogértelmezésre, állásfoglalásra törvényi lehetőség nincs.

A Legfelsőbb Bíróság a bírság összegének meghatározása körében a következőket emeli ki:

A bírság meghatározása kizárólag az alperes mérlegelési körébe tartozik, a közigazgatási perben a bíróság jogszerűségi felülvizsgálatot és nem felülmérlegelést végez. Ugyanakkor nincs elzárva attól, hogy mérlegelési jogkörben hozott bírságot megállapító határozati rendelkezéseket megváltoztassa, ha a határozatból a mérlegelés szempontjai nem állapíthatók meg, avagy az alperes a bírság összege meghatározásánál jelentőség körülményeket nem, illetve nem kellő súllyal mérlegelt.

A Legfelsőbb Bíróság eltérően a megyei bíróságtól arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes a tényállás teljes körű

feltárása mellett a vonatkozó eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelési elvekről, a bírság kiszabásánál, valamint az összege meghatározására irányuló szempontokról, körülményekről számot adott, e körben a feltárt tényállást a megyei bíróság sem egészítette ki. A nyilatkozattétel megtagadását pedig nem értékelte a hatóság a felperes terhére, e körülmény a bírság megállapításakor nem is bírt jelentőséggel.

Megjegyzzi a Legfelsőbb Bíróság, amennyiben a mérlegelés szempontjai a megyei bíróság szerint nem voltak megállapíthatóak, úgy nem lett volna mellőzhető a Pp. 339. § /1/ bekezdés szerinti kasszációs jogkör gyakorlása, ha azonban igen, a bíróságnak számot kellett volna adnia arról, hogy mi képezi alapját a reformatórius jogköre gyakorlásának.

Az alperes a Grtv. 18. § /3/ bekezdésében foglaltak mentén a mérlegelési szempontokról megfelelően számot adott, kiemelt jelentőségét tulajdonítva a visszatartó erejű bírság megállapításának. Az alperes tehát a bírsággal kapcsolatos indokolási kötelezettségének eleget tett, a határozata a Pp. 339/B. §-ában foglaltaknak megfelelően a feltárt tényállást és a mérlegelési szempontokat is tartalmazza. Ebben a körben konkrét jogszabálysértésre a megyei bíróság sem hivatkozott, ennek ellenére a jogszerűségi felülvizsgálaton túl, felülmérlegelést alkalmazva csökkentette a bírság összegét.

A jogerős ítélet jogszabálysértő volta egyrészt a bírság összege esetében gyakorolt felülmérlegelésben, másrészt abban valósult meg, hogy az eljáró hatóságokkal egyezően megállapította a sajtótermékben történt reklámozás tényét, így jogalapjában jogszerűnek minősítette az alperesi határozatot.

Tekintettel arra, hogy a bírságoláshoz irányadó szempontok, illetve a Grtv. által megkívánt kötelező tartalom közül az utóbbi kiesettnek tekintendő, mindösszesen az árfeltüntetési hiányzik, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /4/ bekezdése és a Pp. 339. § /1/ bekezdése megfelelő alkalmazásával a jogerős ítéletet, valamint az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

Az új eljárás során utóbbinak oly módon kell a bírság összegét meghatároznia, hogy sajtóterméken nem történt reklámozás, csak a gazdasági reklámtevékenység valósult meg.

A pernyertesség, pervesztesség arányát szem előtt tartva a Pp. 81. § /1/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság akként határozott, hogy a peres felek és az I. r. beavatkozó az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik, valamint ennek megfelelően osztotta meg a kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket, rendelkezve annak viseléséről a Pp. 78. § /1/ bekezdés és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § /1/

bekezdés és 14. §-a értelmében.

, 2011. szeptember 19.

**Dr.Kárpáti Zoltán sk. tanácselnök, Dr.Sperka Kálmán sk. előadó
bíró, Dr.Márton Gizella sk. bíró**

A kiadmány hitelével

bírósági írnok